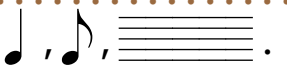

OBSAH

Jak se v učebnici orientovat?	4
ÚVOD – Slovo autorů	5
UŽ CHODÍME DO ŠKOLY	6
Ku-ku interval. Rytmické hry (hra na tělo). Sluchová pozornost. Pěvecký postoj. <i>Ilja Hurník: Vlaštovky odlétají. Téma podzim.</i>	
JEDEME K BABIČCE A DĚDOVI	14
Dynamika a tempo. Dechová cvičení. Melodické hry. Cimbálová muzika. <i>Jaroslav Ježek: Bugatti step. Téma posvícení.</i>	
PŘED USNUTÍM	20
Rytmické slabiky. Pěvecké návyky. <i>Zdeněk Svěrák, Jaroslav Uhlíř: Mravenčí ukolébavka;</i> <i>Johannes Brahms: Ukolébavka. Téma sv. Martin, ukolébavka.</i>	
VÁNOČNÍ ČAS PŘICHÁZÍ	24
Grafický záznam písně. Hlasová hygiena. Lidová muzika. <i>Koledy. Téma Mikuláš, Vánoce.</i>	
ZIMA V PLNÉM PROUDU	30
Rytmizace a melodizace. Tóny vysoké a hluboké. Tanec. <i>Claude Debussy: Tanec sněhových vloček;</i> <i>Antonín Dvořák: Řej skřítků; Edward Grieg: Ve sluji krále hor. Téma zima, tanec.</i>	
U MUZIKY	38
Opakované tóny. Rytmické slabiky. Sluchová pozornost. Notopis. Hra na tělo. <i>Petr Iljič Čajkovskij: Panenka stůně; Ivo Fišer, Angelo Michajlov: Popelka.</i> <i>Téma masopust, nemoc.</i>	
PŘIŠLO JARO	44
Melodický a rytmický trojhlas. Hudební skladatel. Intonační schody. Tónový prostor c ¹ –g ¹ . <i>Leoš Janáček: Říkadla; Maurice Ravel: Tanec kuřátek ve skořápkách;</i> <i>Modest Petrovič Musorgskij: Tanec kuřátek ve skořápkách. Téma jaro.</i>	
VESELE A HRAVĚ	50
Pochod. Hra na tělo. Rytmické a melodické hry. <i>Ilja Hurník: Kukačka. Téma Velikonoc.</i>	
HUDBA MALUJE	56
Barva tónu, hry s hlasem. Melodická hra na otázku a odpověď. Grafický průběh melodie. <i>Petr Skoumal: Maxipes Fík; Leoš Janáček: Příběhy lišky Bystroušky;</i> <i>Camille Saint-Saëns: Voliéra; Nikolaj Alexejevič Rimskij-Korsakov: Let čmeláka. Téma pocity.</i>	

KAMARÁDI DO NEPOHODY 62

Hudební hrátky. Notový a grafický zápis. Melodizace a rytmizace. Opakování.

Antonio Vivaldi: Čtvero ročních dob (Léto). Téma léto, vodní radovánky.

Očekávané výstupy, Klíčové kompetence, Průřezová témata 69

Abecední seznam písní, Poděkování, Zdroje 72

Jak se v učebnici orientovat?

Učebnice Hudební výchova pro 1. ročník ZŠ pracuje s několika typy ikon.

1) Úkoly – jsou značeny ikonami v podobě stylizovaných not se symbolem činnosti. Žáci je plní podle zadání umístěného na liště, které je označeno malou notkou v odpovídající barvě k danému úkolu.

modrá
poslechová
aktivita

zelená
pěvecká
aktivita

žlutá
instrumentální
aktivita

červená
hudebně-pohybová
aktivita

šedá
pracovní
aktivita

Např.: Zazpívejte si popěvek *S hudbou do světa*.

2) Hra na tělo a na rytmické nástroje – je nejčastěji zakomponována přímo do notového zápisu písní.

dupnutí

plesknutí

tlesknutí

dřívka

bubínek

tamburína

činelky

triangl

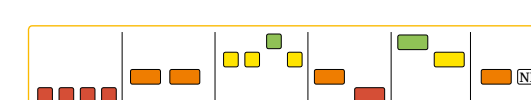
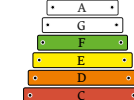

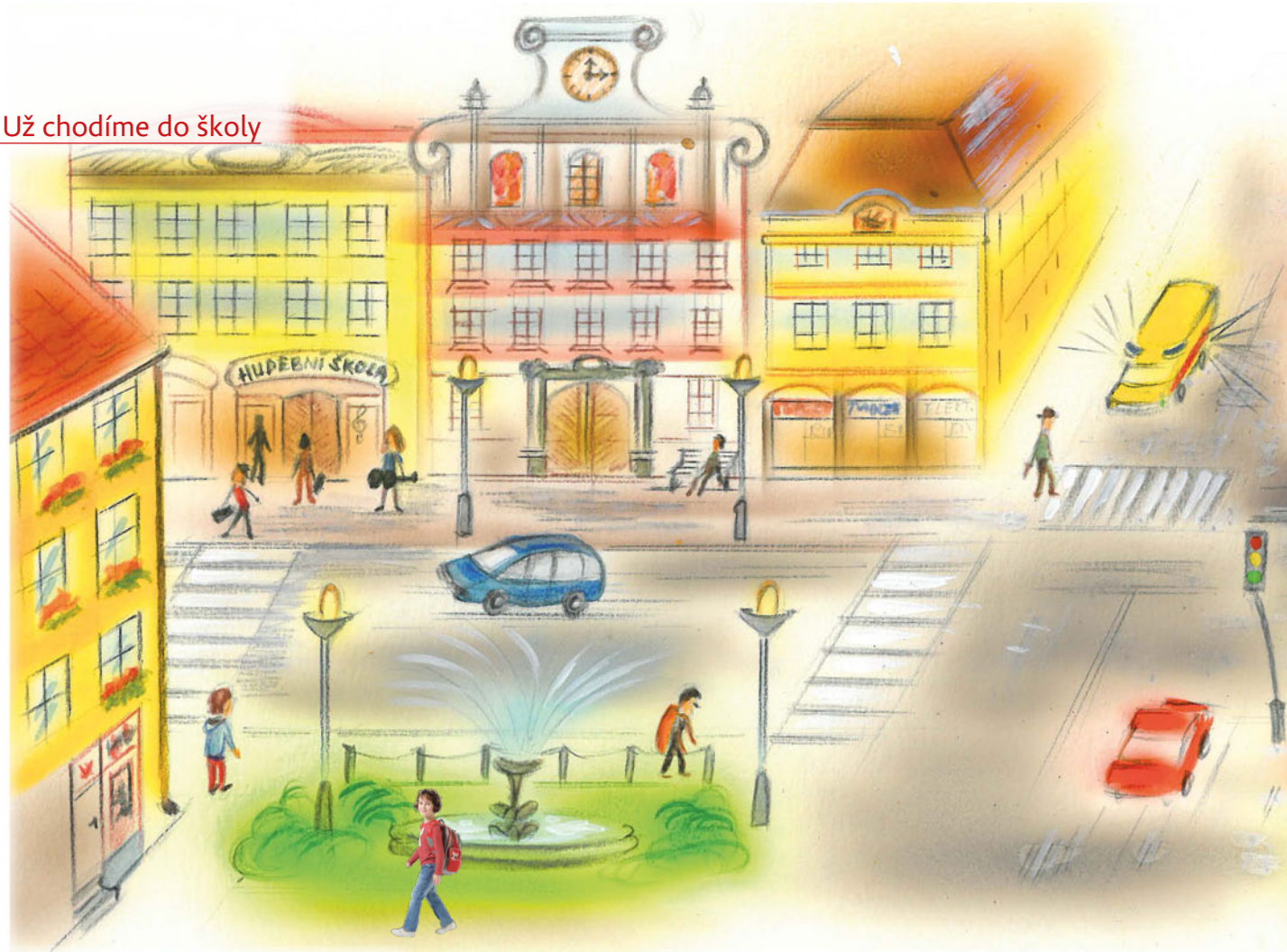
rolničky

dřevěný blok

3) Hra na melodické nástroje (zvonkohra/boomwhackers, flétna) – je řešena samostatně pomocí názorného grafického záznamu.

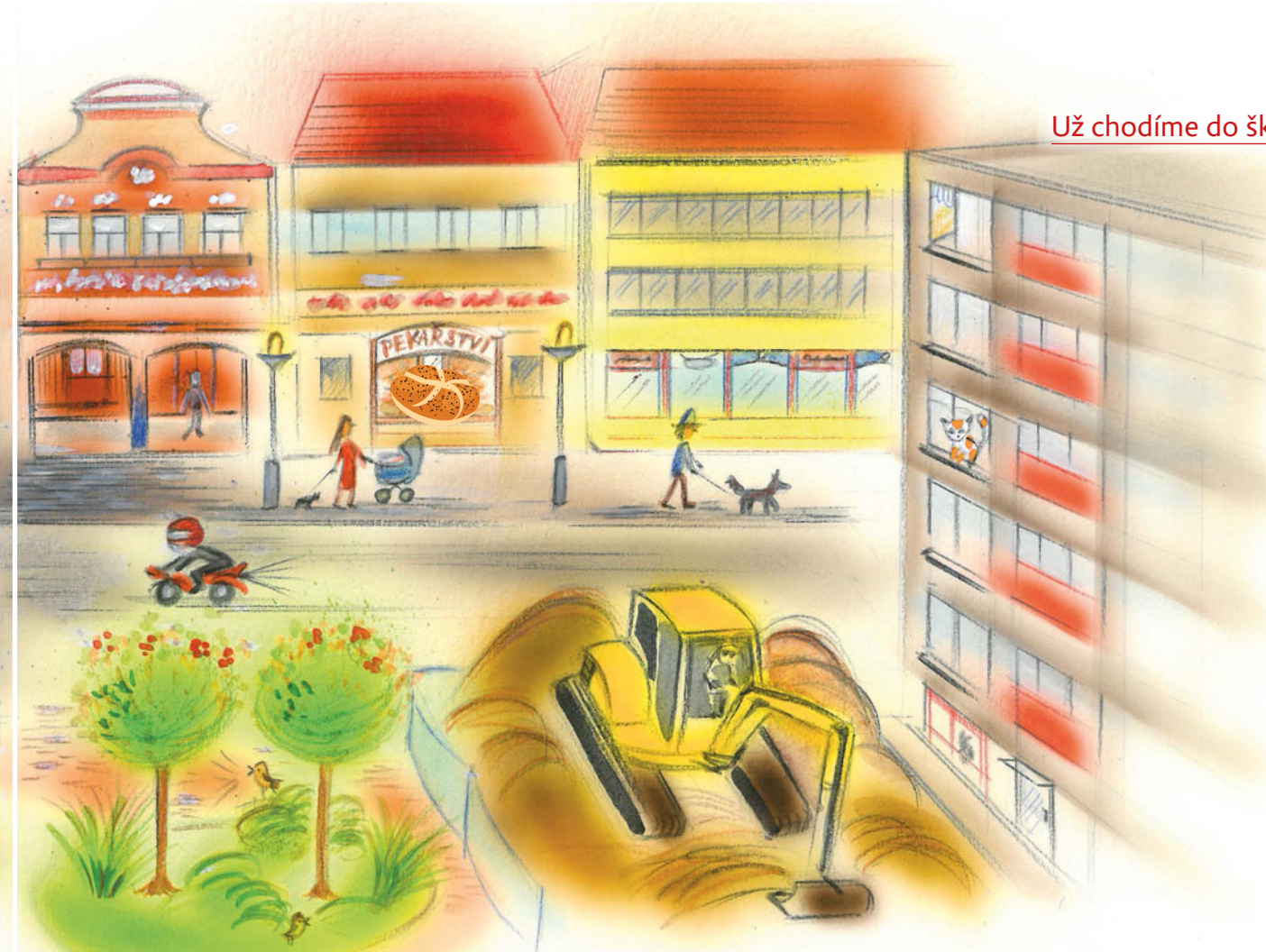

Pekař peče housky

(česká lidová)

Pe - kař pe - če hou - sky, u - ždi - bu - je kou - sky,

pe - kař - ka mu po - má - há, u - ždi - bu - jí o - ba dva.

BUBÍNEK

DŘÍVKA

- Poslouchejte nahrávku a podle zvuků zakreslete, kudy jde Míša k Sofince, a označte dům, kde bydlí Sofinka.
- Poznáte podle ukázky, na kterou píseň si Míša u pekařství vzpomněla?
- Nalepte z přílohy 8 obrázky z písniček ve správném pořadí pracovního postupu a zazpívejte si je.

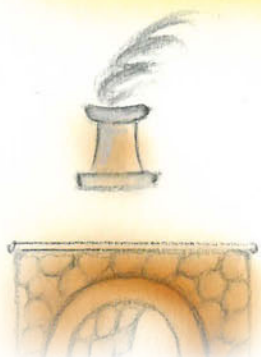
- Vyzkoušejte si hru na bubínek a dřívka – hrajte do rytmu písň. Spojte čarou ikonu a obrázek nástroje.
- Postavte se s chňapkami na rukách po kruhu. V rytmu písň zpívejte a podle obrázků hrajte na tělo – tleskejte, uždibujte.

Strojvůdce (hudba: Emil Strašek, text: Václav Fischer)

Cink,cink, cink,cink, au-tũm na-vzdo-ry, cink,cink, cink,cink, po-zor, zá-vo-ry.
Hú, hú, hú, hú, hou-ká ma-ši - na, hú, hú, hú, hú, kou-ří zko-mí-na.

☐ ☐ ☐ ☐   ☐ ☐ ☐ ☐
 Š Š Š Š   Š Š Š Š

H Ú Ú

- 🔊 Poslouchejte zvuky a zkuste říci, kudy vlak projíždí.
- 🎧 Poslechněte si písničku. O čem se v ní zpívá? Naučte se ji zpívat (*Zpěvník – Strojvůdce*). Znáte další písně o mašinkách? Zazpívejte si je.
- 🎵 Rozdělte se na dvě skupiny, napodobujte zvuky (nejprve střídavě, poté společně), ššš říkejte potichu, huuu nahlas. Můžete se je pokusit zahrát (na dřívka a flétnu).

- 🔊 Hledejte dvojice obrázků věcí a zvířátek, které mohou vydávat rozdílné zvuky – tiché a hlasité. U tichého zvuku vybarvěte jen střed terčíku, u hlasitého celý terč. Co ve vašem okolí vydává hlasité a co tiché zvuky?
- 🎵 Pojmenujte nástroje ve vagónech.
- 🎶 Zahrajte si na vlak a doprovodte písničku pohybem.

Sedí vrabček

(moravskoslovenská lidová)

2. Vlastovička štěbetuje, novinu nám oznamuje, bysme dlho nespali, do Betléma běžali. 3. Herlička jim též pomáhá, Ježíškovi cukru dává, cukrú, cukrú, cukrúčku, navaríme kašičku.

	TÁ TÁ	
	TÁ TY TY	
	TY TY TY TY	

- 26
- Jak byste měli o svůj hlas pečovat v zimě? Označte na obrázku děti, které chybují.
  - Naučte se zpívat písničku. Doprovodte ji hrou na triangel.
  - Spojte, co k sobě patří. Rytmy vytleskejte. Poslouchejte a zaškrtněte rytmus, který slyšíte v ukázce.

Bude zima, bude mráz

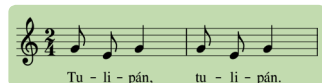
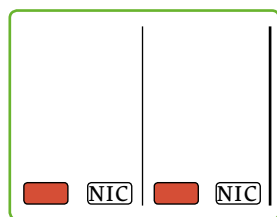
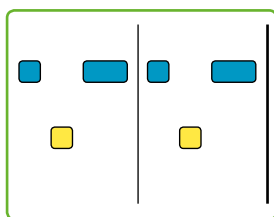
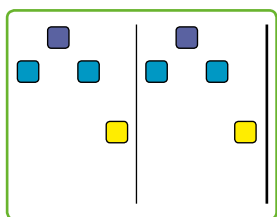
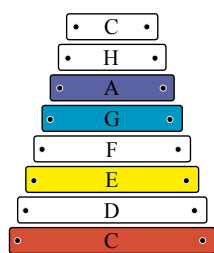
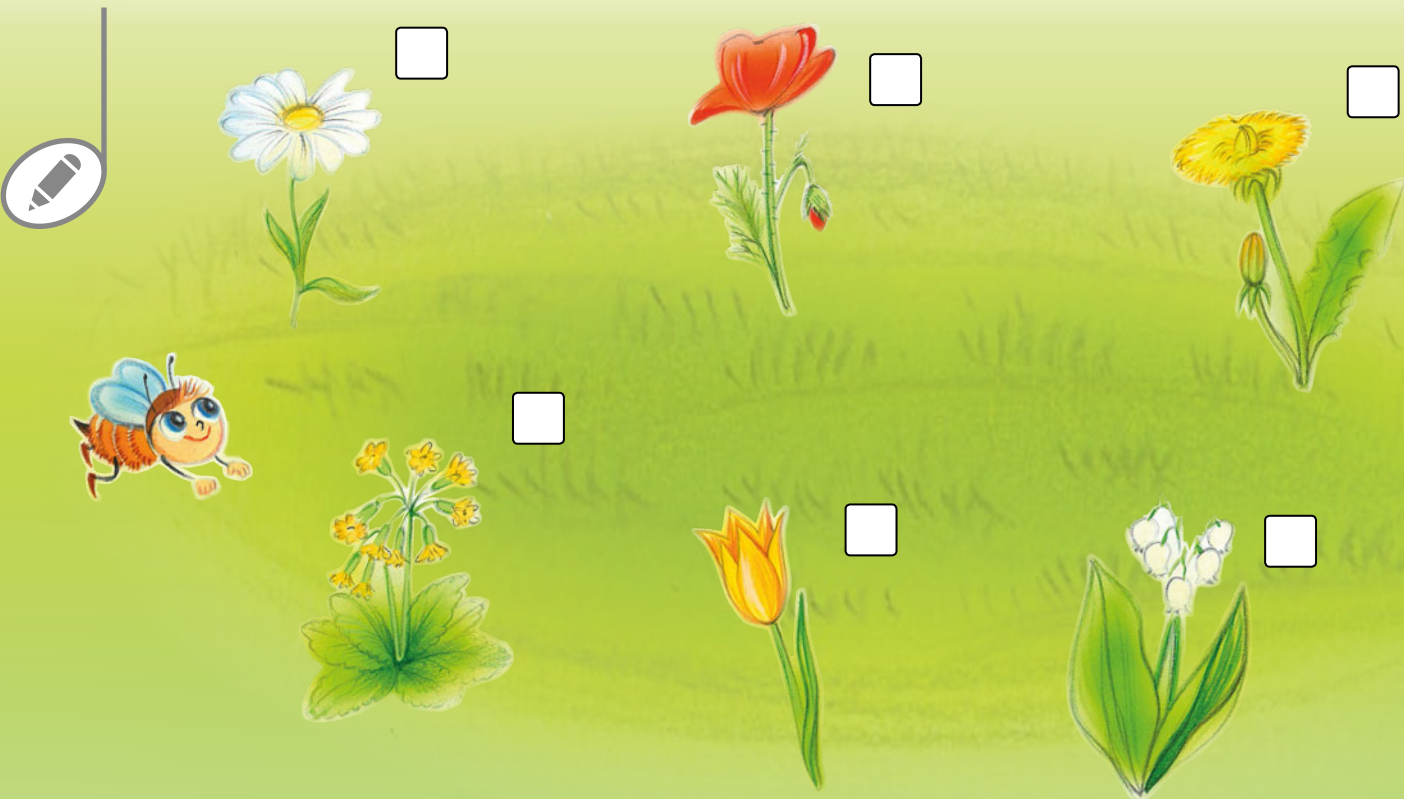
(moravská lidová)

2. ... Schovám se do javora, tam bude má komora.
3. ... Schovám já se pod mezu, až přestane, vylezu.
4. Až přestane, vyletím, celý svět obveselím, vyjde dívka na trávu, zazpívám jí nad hlavú.

- 27
- Pozorně si poslechněte ukázky ptačího zpěvu a zkuste napodobit hlasy ptáků. Zaškrtněte obrázek ptáčka, který do zimního lesa nepatří, a zdůvodněte proč.
  - Naučte se zpívat písničku, o čem vypráví? Rozdělte se na dvě skupiny a zazpívejte ji jako rozhovor.
  - Zahrajte si hru na ptáčky – napodobujte poletování ptáčeků, na cinknutí triangu se schovejte do úkrytu.

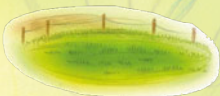
- Zakreslete dráhu včely. Květy očísľujte, čísla při pište k odpovídajícím notovým zápisům. Jeden zápis může být pro více květů.
- Rozděľte se do tří skupin podle názvů květin – zazpívejte si příklady podle vzoru, postupně a poté současně.

1)

Leze

podle meze,

vyměňuje

za ním

že bude mlít

2)

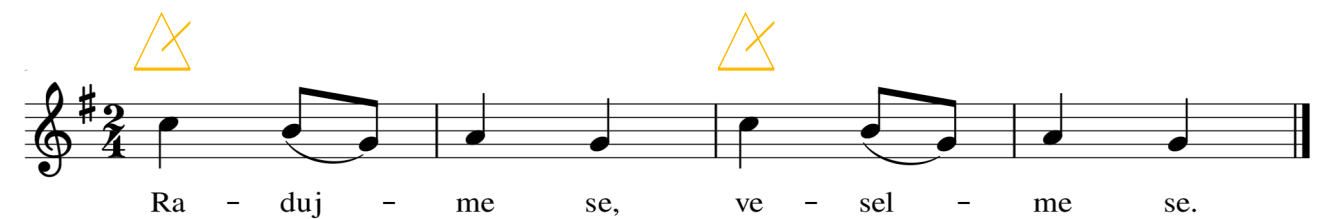
____	____	____	____	____
mou	ku	na	me	le

3)

____	NIC	____	NIC
mlýn		mlýn	

Vrby se nám zelenají

(moravská lidová)

2. Žežulička v háji zpívá,
sedmihlásek se ozývá.
Radujme se, veselme se.

3. Byla zima mezi náma,
ale už je za horama.
Radujme se, veselme se.

- 🎵 Přečtěte si říkadlo a zahrajte si je rytmičky. Rozdělte se na tři skupiny a vytvořte rytmičný vícehlas.
- 🎵 Naučte se zpívat písničku a doprovodte ji tancem.

Bú ...

Mňau ...

Sss ...

Kva ...

- 46
- Poslechněte si písničku, můžete se ji naučit zpívat (*Zpěvník – Krávy, krávy*). Zaspívejte si i další písně o zvířátkách. Namalujte do prázdného okénka své oblíbené zvířátko.
  - Poslouchejte, poznáte zvířata podle zvuku nástroje? Z přílohy 46 nalepte obrázky zvířat v pořadí, jak je uslyšíte. Napodobte zvuky i ostatních zvířat na obrázku. Která z nich byste nejspíš na statku nenašli?

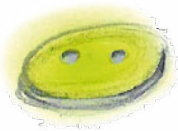
HRA NA SKLADATELE

Moje skladba o kuřátkách:

veselá	smutná
pomalá	rychlá
pro jeden nástroj	pro více nástrojů
z vysokých tónů	z nízkých tónů

- Zahrajte si na skladatele – vybarvěte pole s vlastnostmi, jaké by měla vaše skladba o kuřátkách. Poslechněte si hudební ukázkou. Představovali jste si svou hudební skladbu podobně?
- Poslechněte si *Tanec kuřátek ve skořápkách* znovu. Poznáte, v čem se tato hudební nahrávka liší od předchozí? Doprovodíte ukázkou pohybem kuřátek.
- Očíslujte linky notové osnovy a obtáhněte houslový klíč. Zkuste napsat do linek a mezer noty a tím vytvořit vlastní melodii.

Metla liška pokojíček

(hudba i text: Pavel Jurkovič)

- Zazpívejte si písničku. Co všechno liška při úklidu mohla najít? Předměty použijte pro další sloky písně.
- V každém taktu podtrhněte notu na první době. Na první dobu v taktu dupněte. Doprovodte tímto rytmem písničku.
- Vybarvěte prázdná políčka odpovídající barvou a dopište názvy not. Zahrajte si tyto tóny na nástroje.

HRA NA OTÁZKU A ODPOVĚĎ

- Poslouchejte hudební skladbu a zkuste malbou vyjádřit své pocity z této hudby. Použijte různé barvy.
- Zahrajte si hru na otázku a odpověď podle příkladů. Tvořte ve dvojicích obměny.